ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 14.2.2024
COM(2024) 64 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) 2021/784 σχετικά με την πρόληψη της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο

{SWD(2024) 36 final}

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/784 σχετικά με την πρόληψη της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο παρέχει στα κράτη μέλη το νομικό πλαίσιο σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την προστασία των πολιτών από την έκθεση σε τρομοκρατικό υλικό στο διαδίκτυο. Ο κανονισμός έχει ως στόχο να διασφαλίσει την ομαλή λειτουργία της ψηφιακής ενιαίας αγοράς αντιμετωπίζοντας την κατάχρηση των υπηρεσιών φιλοξενίας για τη διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου στο κοινό μέσω του διαδικτύου. Αποσκοπεί στην αποτροπή της χρήσης του διαδικτύου από τρομοκράτες με στόχο τη διάδοση των μηνυμάτων τους, για εκφοβισμό, ριζοσπαστικοποίηση, στρατολόγηση και διευκόλυνση των τρομοκρατικών επιθέσεων. Ο στόχος αυτός αποκτά ιδιαίτερη σημασία στο τρέχον πλαίσιο συγκρούσεων και αστάθειας που επηρεάζει την ασφάλεια της Ευρώπης. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και η τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς κατά του Ισραήλ στις 7 Οκτωβρίου 2023 είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο ενισχύθηκε περαιτέρω με την έναρξη ισχύος της πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες στις 16 Νοεμβρίου 2022. Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των ψηφιακών υπηρεσιών που ενεργούν ως ενδιάμεσοι στο πλαίσιο του ρόλου που διαδραματίζουν στη σύνδεση των καταναλωτών με αγαθά, υπηρεσίες και περιεχόμενο, προστατεύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τους χρήστες στο διαδίκτυο και συμβάλλοντας σε ένα ασφαλέστερο διαδικτυακό περιβάλλον.

Ο κανονισμός σχετικά με την πρόληψη της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο άρχισε να ισχύει στις 7 Ιουνίου 2022. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (στο εξής: έκθεση εφαρμογής) στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Η παρούσα έκθεση εφαρμογής βασίζεται στην αξιολόγηση των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη, την Ευρωπόλ και τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον κανονισμό. Με βάση την εν λόγω αξιολόγηση, οι βασικές διαπιστώσεις σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 **είκοσι τρία κράτη μέλη** είχαν ορίσει αρμόδια/-ες αρχή/-ές με εξουσία έκδοσης εντολών αφαίρεσης, όπως ορίζεται στον κανονισμό[1]. Ο κατάλογος των αρχών των κρατών μελών είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο της Επιτροπής και επικαιροποιείται τακτικά[2].

- Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 η Επιτροπή είχε λάβει πληροφορίες σχετικά με τουλάχιστον **349 εντολές αφαίρεσης τρομοκρατικού περιεχομένου** που εκδόθηκαν από τις αρμόδιες αρχές έξι κρατών μελών (Ισπανία, Ρουμανία, Γαλλία, Γερμανία, Τσεχία και Αυστρία), οι

[1] Στο επιγραμμικό μητρώο, το οποίο δημιουργήθηκε από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 4 του κανονισμού, παρατίθενται οι αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 και το σημείο επαφής που έχει υποδειχθεί ή οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 2 για κάθε αρμόδια αρχή. Το μητρώο επικαιροποιείται τακτικά με βάση τις κοινοποιήσεις που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη. Κατάλογος εθνικών αρμόδιων αρχών και σημείων επαφής (europa.eu).

[2] Κατάλογος εθνικών αρμόδιων αρχών και σημείων επαφής.

οποίες, στις περισσότερες περιπτώσεις, οδήγησαν σε άμεσες επακόλουθες ενέργειες από τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας για την αφαίρεση τρομοκρατικού περιεχομένου ή την παρεμπόδιση της πρόσβασης σε αυτό. Το στοιχείο αυτό αποδεικνύει ότι τα εργαλεία που προβλέπονται στον κανονισμό έχουν αρχίσει να χρησιμοποιούνται και σημειώνουν επιτυχία όσον αφορά τη διασφάλιση της ταχείας αφαίρεσης τρομοκρατικού περιεχομένου από τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έλαβε η Επιτροπή, οι εν λόγω εντολές αφαίρεσης δεν έχουν αμφισβητηθεί.

- **Ο συντονισμός λειτουργεί καλά** μεταξύ των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και της Ευρωπόλ, ιδίως της μονάδας της Ευρωπόλ για την αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου (EU IRU), κατά την εφαρμογή του κανονισμού, ιδίως κατά την επεξεργασία των εντολών αφαίρεσης.

- Το εργαλείο «**PERCI**»[3] της Ευρωπόλ τέθηκε σε λειτουργία στις 3 Ιουλίου 2023. Το εργαλείο αυτό χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία από ορισμένα κράτη μέλη για τη διαβίβαση τόσο εντολών αφαίρεσης όσο και αναφορών[4]. Οι αρμόδιες ισπανικές, γερμανικές, αυστριακές, γαλλικές και τσεχικές αρχές χρησιμοποίησαν επίσης το εργαλείο για τη διαβίβαση εντολών αφαίρεσης. Συνολικά, τουλάχιστον 14 615 αναφορές έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία στο PERCI από την έναρξη λειτουργίας του στις 3 Ιουλίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

- Μολονότι ο κανονισμός δεν περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα σχετικά με τις αναφορές, σύμφωνα με τις πληροφορίες που έλαβε η Επιτροπή, έχει σημειωθεί επίσης **αύξηση της ανταπόκρισης σε αναφορές** από τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας μετά την έναρξη εφαρμογής του κανονισμού.

- Εξ όσων γνωρίζει η Επιτροπή, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 κανένας πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας δεν είχε προσδιοριστεί ως πάροχος που έχει εκτεθεί σε τρομοκρατικό περιεχόμενο, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 του κανονισμού. Ο προσδιορισμός αυτός αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή των ειδικών μέτρων που περιγράφονται στο εν λόγω άρθρο. Ωστόσο, σύμφωνα με τις εκθέσεις διαφάνειας που υπέβαλαν οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας, οι εν λόγω πάροχοι έχουν λάβει μέτρα **για την αντιμετώπιση της κατάχρησης των υπηρεσιών τους** με σκοπό τη διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου, ιδίως μέσω της θέσπισης ειδικών όρων και προϋποθέσεων και της εφαρμογής άλλων διατάξεων και μέτρων με στόχο τον περιορισμό της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου.

- Οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας έχουν επίσης θεσπίσει μέτρα για την κοινοποίηση **επικείμενης απειλής κατά της ζωής** σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 5 του κανονισμού.

[3] Το εργαλείο PERCI (Plateforme Européenne de Retraits des Contenus illégaux sur Internet) είναι μια πλατφόρμα για την αφαίρεση παράνομου διαδικτυακού περιεχομένου την οποία έχει αναπτύξει και διαχειρίζεται η Ευρωπόλ. Στηρίζει την εφαρμογή του κανονισμού καθώς παρέχει, μεταξύ άλλων λειτουργιών, μια τεχνική λύση για την επεξεργασία αναφορών και εντολών αφαίρεσης σε παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας.

[4] Οι αναφορές είναι ένας μηχανισμός ειδοποίησης των παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας ώστε ο πάροχος να εξετάσει σε εθελοντική βάση τη συμβατότητα του εν λόγω περιεχομένου με τους όρους και τις προϋποθέσεις του. Ο κανονισμός (αιτιολογική σκέψη 40) αναφέρει ότι οι αναφορές έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές και θα πρέπει να παραμείνουν διαθέσιμες επιπλέον των εντολών αφαίρεσης.

Όσον αφορά τους **μικρότερους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας**, η Επιτροπή δημοσίευσε το 2021 πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη στήριξή τους στην εφαρμογή του κανονισμού. Το 2022 η Επιτροπή ανέθεσε σύμβαση σε τρία έργα (βλ. τμήμα 4.8.), τα οποία ξεκίνησαν τις εργασίες τους το 2023 και έχουν ήδη αποφέρει ορισμένα αποτελέσματα όσον αφορά την παροχή στήριξης σε μικρές επιχειρήσεις για τη συμμόρφωση με τον κανονισμό.

Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά 22 κρατών μελών επειδή δεν είχαν ορίσει αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 του κανονισμού και επειδή δεν συμμορφώνονταν με τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 12 παράγραφοι 2 και 3 και του άρθρου 18 παράγραφος 1, αποστέλλοντας **προειδοποιητικές επιστολές** στις 26 Ιανουαρίου 2023[5]. Μετά την κίνηση των εν λόγω διαδικασιών επί παραβάσει, ο αριθμός των κρατών μελών που κοινοποιούν τις αρμόδιες αρχές οι οποίες είναι υπεύθυνες για τον χειρισμό των εντολών αφαίρεσης αυξήθηκε, όπως αποτυπώνεται στις πληροφορίες που έχουν δημοσιευτεί στο επιγραμμικό μητρώο[6]. Επιπλέον, 11 από τις διαδικασίες επί παραβάσει που κινήθηκαν τον Ιανουάριο του 2023 περατώθηκαν έως τις 21 Δεκεμβρίου 2023[7].

Με βάση τις πληροφορίες που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη και την Ευρωπόλ και διατέθηκαν από τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, η Επιτροπή εκτίμησε ότι η εφαρμογή του κανονισμού είχε **θετικό αντίκτυπο** στον περιορισμό της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο κανονισμός τέθηκε σε ισχύ στις 7 Ιουνίου 2022. Στόχος του είναι να διασφαλίσει την ομαλή λειτουργία της ψηφιακής ενιαίας αγοράς αντιμετωπίζοντας την κατάχρηση των υπηρεσιών φιλοξενίας με σκοπό τη διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου στο κοινό μέσω του διαδικτύου. Παρέχει στα κράτη μέλη στοχευμένα εργαλεία, με τη μορφή εντολών αφαίρεσης, με στόχο την αντιμετώπιση της διασποράς τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο, ενώ παράλληλα επιτρέπει στα κράτη μέλη να ζητούν από παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας κάθε μεγέθους να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των υπηρεσιών τους από την εκμετάλλευση εκ μέρους τρομοκρατών όταν εκτίθενται σε τρομοκρατικό περιεχόμενο.

Επιπλέον, με την έναρξη ισχύος της πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες στις 16 Νοεμβρίου 2022, το κανονιστικό τοπίο επεκτείνεται μέσω οριζόντιας νομοθεσίας με ευρύ πεδίο εφαρμογής που αποσκοπεί στη διασφάλιση ασφαλέστερου ψηφιακού χώρου για τους καταναλωτές, αποτελεσματικών μέτρων για την καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου και διαφανέστερων όρων παροχής υπηρεσιών. Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες παρέχει στην Επιτροπή ευρείες εξουσίες εποπτείας, έρευνας και επιβολής για τη λήψη μέτρων που απευθύνονται σε πολύ μεγάλες διαδικτυακές πλατφόρμες και μηχανές αναζήτησης. Οι δράσεις

[5] Βλ. δελτίο Τύπου: Τρομοκρατικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο (europa.eu).
[6] Κατάλογος εθνικών αρμόδιων αρχών και σημείων επαφής (europa.eu). Στο επιγραμμικό μητρώο υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με τις αρμόδιες αρχές 23 κρατών μελών για την έκδοση εντολών αφαίρεσης σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο α).
[7] Φινλανδία, Μάλτα, Τσεχία, Δανία, Ρουμανία, Σουηδία, Λετονία, Ισπανία, Λιθουανία, Αυστρία και Σλοβακία.

αυτές περιλαμβάνουν αιτήματα παροχής πληροφοριών και έρευνες σχετικά με τις ενέργειες ελέγχου περιεχομένου των εταιρειών με δυνατότητα επιβολής προστίμων.

Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες επιτρέπει την αντιμετώπιση όλων των μορφών παράνομου περιεχομένου, επιτρέποντας στην Επιτροπή να προκαλεί τις πλατφόρμες να παρέχουν δεδομένα που αποδεικνύουν ότι τηρούν τις δεσμεύσεις τους όσον αφορά την αφαίρεση περιεχομένου, ενώ ο κανονισμός για το τρομοκρατικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο παρέχει ένα ακόμη ισχυρότερο εργαλείο για τη συγκεκριμένη μορφή παράνομου περιεχομένου με νομική υποχρέωση αφαίρεσης περιεχομένου εντός μίας ώρας από τη λήψη εντολής αφαίρεσης, και αποτελεσματικούς μηχανισμούς επιβολής κυρώσεων.

Όπως επισημαίνεται από την Ευρωπόλ στις εκθέσεις για την κατάσταση και τις τάσεις της τρομοκρατίας (Terrorism Situation and Trend Reports, TE-SAT)[8] που δημοσιεύτηκαν τα τελευταία έτη, οι τρομοκράτες κάνουν εκτεταμένη χρήση του διαδικτύου για να διαδώσουν τα μηνύματά τους, να εκφοβίσουν, να ριζοσπαστικοποιήσουν, να στρατολογήσουν και να διευκολύνουν τρομοκρατικές επιθέσεις. Παρότι τα εθελοντικά μέτρα και οι μη δεσμευτικές συστάσεις απέδωσαν καρπούς για τη μείωση της διαθεσιμότητας τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο, οι περιορισμοί, συμπεριλαμβανομένου του μικρού αριθμού των παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας που θέσπισαν εθελοντικούς μηχανισμούς[9], καθώς και ο κατακερματισμός των διαδικαστικών κανόνων μεταξύ των κρατών μελών περιόρισαν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και των παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας και κατέστησαν αναγκαία τη θέσπιση κανονιστικών μέτρων[10]. Ως εκ τούτου, η αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού έχει καίρια σημασία για την αντιμετώπιση της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο. Η Επιτροπή έχει υποστηρίξει προδραστικά τις εθνικές αρμόδιες αρχές στη διαδικασία αυτή.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού, η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (στο εξής: έκθεση εφαρμογής) στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έως τις 7 Ιουνίου 2023, με βάση τις πληροφορίες που παρείχαν τα κράτη μέλη, οι οποίες με τη σειρά τους βασίζονταν εν μέρει σε πληροφορίες που παρείχαν οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας (άρθρο 21). Η καθυστέρηση στην υποβολή της έκθεσης υλοποίησης οφείλεται, αφενός, στην καθυστερημένη διαβίβαση στην Επιτροπή βασικών πληροφοριών από τα κράτη μέλη και τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας. Αφετέρου, θεωρήθηκε σημαντικό να αποτυπωθεί στην έκθεση εφαρμογής η χρήση του PERCI, το οποίο τέθηκε σε λειτουργία στις 3 Ιουλίου 2023 και έκτοτε χρησιμοποιείται για την επεξεργασία των εντολών αφαίρεσης σύμφωνα με τον κανονισμό.

Η παρούσα έκθεση εφαρμογής έχει ως αποκλειστικό στόχο να παράσχει μια τεκμηριωμένη επισκόπηση των σημαντικών ζητημάτων που σχετίζονται με την εφαρμογή του κανονισμού. Δεν

[8] TE-SAT της Ευρωπόλ για το 2023 https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_TE-SAT_2023.pdf και για το 2022 https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Tesat_Report_2022_0.pdf.

[9] Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2018), Impact Assessment accompanying the Proposal for a Regulation on preventing the dissemination of terrorist content online (Εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση κανονισμού σχετικά με την πρόληψη της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο) [SWD(2018) 408 final], πρόσβαση στις 4/5/2023 στη διεύθυνση:https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=SWD:2018:408:FIN

[10] Ό.π.

περιλαμβάνει ερμηνείες του κανονισμού και δεν διατυπώνει γνώμη σχετικά με ερμηνείες ή άλλα μέτρα που λαμβάνονται κατά την εφαρμογή του κανονισμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού και έως την ίδια ημερομηνία (7 Ιουνίου 2023), η Επιτροπή έπρεπε να καταρτίσει λεπτομερές πρόγραμμα παρακολούθησης των εκροών, των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων του κανονισμού. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα παρακολούθησης θα έπρεπε να ορίζει τους δείκτες, τα μέσα και τα διαστήματα συλλογής των δεδομένων και των λοιπών αναγκαίων στοιχείων. Το πρόγραμμα αυτό καθορίζεται στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής. Προσδιορίζει τις δράσεις που πρέπει να αναλάβουν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη για τη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων και άλλων αποδεικτικών στοιχείων με στόχο την παρακολούθηση της προόδου και των επιπτώσεων του κανονισμού, καθώς και τη διενέργεια αξιολόγησης του κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 23.

3. ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι να αξιολογήσει την εφαρμογή του κανονισμού και τον έως τώρα αντίκτυπό του στον περιορισμό της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο. Αυτό περιλαμβάνει μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη και οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας, όπως τροποποιήσεις των όρων παροχής των υπηρεσιών τους και κατευθυντήριες γραμμές σε επίπεδο κοινότητας, καθώς και τη συμμόρφωσή τους και την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται στις εντολές αφαίρεσης.

Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή συνέλεξε πληροφορίες από τα κράτη μέλη, τη μονάδα της Ευρωπόλ για την αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου (EU IRU) και τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών που περιέχονται στις εκθέσεις διαφάνειας και παρακολούθησης σύμφωνα με τα άρθρα 7, 8 και 21 του κανονισμού. Πληροφορίες σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 21 ελήφθησαν από 18 κράτη μέλη. Πληροφορίες σχετικά με μέτρα που έλαβαν οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας συλλέχθηκαν μέσω των οικείων ετήσιων εκθέσεων διαφάνειας, της Ευρωπόλ και μέσω άμεσης εθελοντικής επικοινωνίας με τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Η παρούσα έκθεση εφαρμογής περιλαμβάνει πληροφορίες που έλαβε η Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Υποχρεώσεις παρακολούθησης και διαφάνειας (άρθρα 21, 7 και 8)

Για την κατάρτιση της έκθεσης εφαρμογής, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να συλλέγουν πληροφορίες από τις αρμόδιες αρχές τους και τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους και να τις αποστέλλουν στην Επιτροπή, έως τις 31 Μαρτίου κάθε έτους. Συμπεριλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν σύμφωνα με τον κανονισμό το προηγούμενο ημερολογιακό έτος Το άρθρο 21 παράγραφος 1 αναφέρεται στο είδος των πληροφοριών που θα πρέπει να συλλέγουν τα κράτη μέλη σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για τη συμμόρφωση με τον κανονισμό, όπως λεπτομέρειες σχετικά με τις εντολές αφαίρεσης, αριθμός των αιτημάτων πρόσβασης σε περιεχόμενο που διατηρείται ώστε να διευκολύνονται οι έρευνες, διαδικασίες υποβολής καταγγελιών, διοικητικοί και δικαστικοί έλεγχοι.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 του κανονισμού, οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας καθορίζουν σαφώς στους όρους και τις προϋποθέσεις τους την πολιτική τους για την αντιμετώπιση της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου και συμπεριλαμβάνουν, κατά περίπτωση, εύληπτη εξήγηση της λειτουργίας των ειδικών μέτρων.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 του κανονισμού, ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας που έχει αναλάβει δράση για την αντιμετώπιση της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου ή έχει υποχρεωθεί να αναλάβει δράση σύμφωνα με τον κανονισμό σε συγκεκριμένο έτος, διαθέτει στο κοινό έκθεση διαφάνειας σχετικά με τις εν λόγω δράσεις για το εν λόγω έτος. Η έκθεση αυτή θα πρέπει να δημοσιεύεται πριν από την 1η Μαρτίου του επόμενου έτους.

Το άρθρο 7 παράγραφος 3 του κανονισμού ορίζει τις ελάχιστες πληροφορίες που θα πρέπει να περιλαμβάνουν οι εν λόγω εκθέσεις διαφάνειας, όπως μέτρα που λαμβάνονται για τον προσδιορισμό τρομοκρατικού περιεχομένου και την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε αυτό, τον αριθμό των αναρτήσεων που αφαιρέθηκαν και/ή αναρτήθηκαν εκ νέου και την έκβαση των διαδικασιών υποβολής καταγγελιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού, οι ορισθείσες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών δημοσιεύουν ετήσιες εκθέσεις διαφάνειας σχετικά με τις δραστηριότητές τους δυνάμει του κανονισμού. Το άρθρο 8 παράγραφος 1 αναφέρεται στις ελάχιστες πληροφορίες που θα πρέπει να περιλαμβάνουν οι εν λόγω εκθέσεις[11].

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 δεκαοκτώ κράτη μέλη είχαν διαβιβάσει στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έλαβαν σύμφωνα με τον κανονισμό, ενώ είκοσι τρία κράτη μέλη είχαν ορίσει αρχή/-ές με εξουσία έκδοσης εντολών αφαίρεσης, όπως ορίζεται στον κανονισμό.

4. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΗΜΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

4.1. ΕΝΤΟΛΕΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ (άρθρο 3)

Συνολικά, στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η Επιτροπή ενημερώθηκε για τουλάχιστον 349 εντολές αφαίρεσης που εστάλησαν στις Telegram, Meta, Justpaste.it, TikTok, DATA ROOM S.R.L., FLOKINET S.R.L., Archive.org, Soundcloud, X, Jumpshare.com, Krakenfiles.com, Top4Top.net and Catbox από τις αρμόδιες αρχές της Ισπανίας, της Ρουμανίας, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Αυστρίας και της Τσεχίας.

Εξήντα δύο εντολές αφαίρεσης απέστειλε η αρμόδια ισπανική αρχή — CITCO (*Centro de Inteligencia contra el Terrorismo y el Crimen Organizado*), η αρμόδια ρουμανική αρχή (ANCOM — Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații) απέστειλε δύο εντολές αφαίρεσης, και η γαλλική αρμόδια αρχή (OCLCTIC — L'Office central de lutte contre la criminalité liée aux technologies de l'information et de la communication) απέστειλε είκοσι έξι εντολές αφαίρεσης. Μετά την τρομοκρατική επίθεση της Χαμάς κατά του Ισραήλ, η γερμανική αρμόδια αρχή (BKA — Bundeskriminalamt) απέστειλε 249 εντολές αφαίρεσης.

[11]Βλ. κείμενο του κανονισμού (ΕΕ) 2021/784, άρθρο 8 παράγραφος 1 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0784.

Η αρμόδια ισπανική αρχή διαβίβασε εξήντα δύο εντολές αφαίρεσης: δεκαοκτώ πριν από την έναρξη λειτουργίας του PERCI και σαράντα τέσσερις μέσω του PERCI. Η ισπανική αρχή παρείχε λεπτομερή περιγραφή της διαβίβασης των πρώτων εντολών αφαίρεσης που εκδόθηκαν και της συνέχειας που δόθηκε σε αυτές, η οποία είναι πολύ σημαντική για την καλύτερη κατανόηση των επιπτώσεων και των αποτελεσμάτων του κανονισμού.

Οι δύο πρώτες εντολές αφαίρεσης εκδόθηκαν από την ισπανική αρμόδια αρχή στις 24 Απριλίου 2023[12]. Συνδέονταν με δύο αποσπάσματα τρομοκρατικού περιεχομένου, εκ των οποίων το ένα αφορούσε την τρομοκρατία από ακροδεξιά στοιχεία και το άλλο τον τζιχαντισμό. Το περιεχόμενο που αποτέλεσε αντικείμενο της πρώτης εντολής αφαίρεσης ήταν ένα έγγραφο PDF που αναρτήθηκε στο Telegram με απεριόριστη πρόσβαση, το οποίο υποστήριζε την τρομοκρατική βία και εξυμνούσε τρομοκρατικές επιθέσεις ακροδεξιών στοιχείων. Το απόσπασμα τρομοκρατικού περιεχομένου που αποτέλεσε αντικείμενο της δεύτερης εντολής αφαίρεσης ήταν ένα βίντεο με εικόνες μαχόμενων τζιχαντιστών από την τρομοκρατική οργάνωση που αποκαλείται «Ισλαμικό Κράτος», το οποίο αναρτήθηκε στο Internet Archive. Τα εν λόγω αποσπάσματα περιεχομένου αφαιρέθηκαν και από τις δύο πλατφόρμες σε λιγότερο από μία ώρα, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού. Στην αξιολόγηση που υπέβαλε η ισπανική αρμόδια αρχή εξηγούσε ότι επέλεξε την έκδοση εντολής αφαίρεσης αντί της αναφοράς για δύο βασικούς λόγους: τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του κανονισμού σχετικά με τις εντολές αφαίρεσης και τον επείγοντα χαρακτήρα. Η ισπανική αρμόδια αρχή διαβίβασε εν συνεχεία περαιτέρω εντολές αφαίρεσης.

Η ισπανική αρχή επισήμανε προκλήσεις οι οποίες αφορούσαν τη χρήση διαδικτυακού εντύπου από έναν πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας (Meta) για τη λήψη εντολών αφαίρεσης αντί της παροχής σημείου απευθείας επαφής. Το εν λόγω διαδικτυακό έντυπο δημιούργησε επίσης προβλήματα επικοινωνίας με την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η κύρια εγκατάσταση του παρόχου υπηρεσιών φιλοξενίας.

Η γαλλική αρμόδια αρχή απηύθυνε την πρώτη της εντολή αφαίρεσης στις 13 Ιουλίου 2023 σε πλατφόρμα ανταλλαγής πληροφοριών (Justpaste.it), η οποία αφαίρεσε το τρομοκρατικό περιεχόμενο εντός μίας ώρας. Το σχετικό περιεχόμενο ήταν προπαγάνδα από την Αλ Κάιντα, και συγκεκριμένα από τον οικείο οργανισμό μέσων ενημέρωσης Rikan Ka Mimber, του ινδικού παραρτήματός της AQIS (Al Qaeda Indian Sub continent). Η πλήρης αφαίρεση του περιεχομένου επιβεβαιώθηκε στην πλατφόρμα PERCI της Ευρωπόλ.

Η γερμανική αρμόδια αρχή εξέδωσε έξι, δεκαέξι και πέντε εντολές αφαίρεσης στις 16, 18 και 24 Οκτωβρίου 2023, αντίστοιχα, κατά της προπαγάνδας που προερχόταν από τη Χαμάς και την Παλαιστινιακή Ισλαμική Τζιχάντ. Η πρόσβαση στο περιεχόμενο απενεργοποιήθηκε στην ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού. Η γερμανική αρμόδια αρχή είχε αρχικά αποστείλει αναφορές και στη συνέχεια εξέδωσε εντολές αφαίρεσης, καθώς δεν δόθηκε συνέχεια στις εν λόγω αναφορές. Μετά την επίθεση της Χαμάς στις 7 Οκτωβρίου 2023, η γερμανική αρμόδια αρχή απέστειλε 249 εντολές αφαίρεσης κυρίως στην Telegram[13].

[12] Ministerio del Interior | El CITCO culmina la retirada de Internet de dos contenidos que alentaban al terrorismo
[13] Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή.

Η αρμόδια αρχή της Τσεχίας και η αρμόδια αρχή της Αυστρίας εξέδωσαν 2 και 8 εντολές αφαίρεσης προς την X και το Telegram αντίστοιχα.

Όσον αφορά τη χρήση διαδικτυακού εντύπου για τη λήψη εντολών αφαίρεσης από έναν πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας, οι ισπανικές αρχές ανέφεραν δύο ζητήματα: 1) στο πλαίσιο του άρθρου 3 παράγραφος 2 του κανονισμού, ένα διαδικτυακό έντυπο δεν παρέχει τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών να αποστείλουν στον πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας πληροφορίες σχετικά με τις εφαρμοστέες διαδικασίες και τις προθεσμίες πριν από την έκδοση της πρώτης εντολής αφαίρεσης· 2) στο πλαίσιο του άρθρου 4 παράγραφος 1, ένα διαδικτυακό έντυπο δεν παρέχει τη δυνατότητα υποβολής αντιγράφου της εντολής αφαίρεσης ταυτόχρονα στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας έχει την κύρια εγκατάστασή του και στον νόμιμο εκπρόσωπο του παρόχου υπηρεσιών φιλοξενίας.

4.2 ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ (άρθρο 4)

Για τις δύο πρώτες εντολές αφαίρεσης που εκδόθηκαν τον Απρίλιο του 2023, η ισπανική αρμόδια αρχή δεν μπορούσε να αποστείλει αντίγραφα στην αρχή του κράτους μέλους στο οποίο ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας είχε την κύρια εγκατάστασή του ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του, δεδομένου ότι κανένας από τους δύο παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας δεν είχε, κατά τον χρόνο εκείνο, την κύρια εγκατάστασή του ή ορισθέντα νόμιμο εκπρόσωπο στην ΕΕ. Για τις επόμενες εντολές αφαίρεσης, η ισπανική αρμόδια αρχή απέστειλε αντίγραφα στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας είχε την κύρια εγκατάστασή του ή είχε ορίσει νόμιμο εκπρόσωπό του.

Η διαβίβαση εντολών αφαίρεσης σε παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας που εδρεύουν σε τρίτες χώρες οι οποίες δεν έχουν ακόμη εκπληρώσει την υποχρέωσή τους να ορίσουν νόμιμο εκπρόσωπο στην ΕΕ αναφέρθηκε ως πρόκληση από τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή παρείχε στήριξη στα κράτη μέλη ώστε να διασφαλίσουν ότι οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας συμμορφώνονται με την υποχρέωσή τους να ορίσουν νόμιμο εκπρόσωπο στην ΕΕ και να παρέχουν σημείο επαφής (άρθρο 15 παράγραφος 1 του κανονισμού), όπως διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ώστε να διασφαλίζεται η ανάληψη άμεσης δράσης. Επιπλέον, η Επιτροπή υπενθύμισε στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας τις υποχρεώσεις τους σε διάφορα φόρουμ, συμπεριλαμβανομένου του φόρουμ της ΕΕ για το διαδίκτυο.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, καμία αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο έχει την κύρια εγκατάστασή του ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας δεν έχει μέχρι στιγμής ελέγξει την εντολή αφαίρεσης βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού προκειμένου να διαπιστώσει αν παραβιάζει σοβαρά ή κατάφωρα τον κανονισμό ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, καθώς δεν έχει υποβληθεί ακόμη αιτιολογημένο αίτημα για έλεγχο. Κατά συνέπεια, μέχρι σήμερα, καμία αρχή δεν έχει εντοπίσει εντολή αφαίρεσης η οποία να παραβιάζει τον εν λόγω κανονισμό ή τα θεμελιώδη δικαιώματα με τον τρόπο αυτόν.

Μέχρι στιγμής, κανένας πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας δεν έχει επαναφέρει περιεχόμενο (ή αποκαταστήσει την πρόσβαση σε αυτό) για το οποίο έχει εκδοθεί εντολή αφαίρεσης έπειτα από έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού, διότι δεν έχουν ακόμη προκύψει τέτοιου είδους

έλεγχος και αιτήματα επαναφοράς. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με το χρονικό διάστημα που απαιτείται συνήθως για την επαναφορά του περιεχομένου ή της πρόσβασης σε αυτό, ούτε σχετικά με τα «αναγκαία μέτρα» που πρέπει να λάβουν οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας για την επαναφορά του περιεχομένου ή της πρόσβασης σε αυτό.

4.3. ΜΕΣΑ ΕΝΝΟΜΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (άρθρο 9)

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας δεν έχουν προσβάλει μέχρι στιγμής εντολές αφαίρεσης ή αποφάσεις δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 4 ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων. Ωστόσο, ένας πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας επικαλέστηκε αδυναμία εκτέλεσης εντολής αφαίρεσης.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη[14], τουλάχιστον δώδεκα κράτη μέλη διαθέτουν «αποτελεσματικές διαδικασίες» που παρέχουν τη δυνατότητα στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας και στους παρόχους περιεχομένου να προσβάλουν εντολή αφαίρεσης που έχει εκδοθεί και/ή απόφαση που έχει ληφθεί δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 4 ή του άρθρου 5 παράγραφοι 4, 6 ή 7 ενώπιον των δικαστηρίων της αρμόδιας αρχής των εν λόγω κρατών μελών (άρθρο 9 παράγραφοι 1 και 2). Στα κράτη μέλη στα οποία εφαρμόζονται οι εν λόγω διαδικασίες, οι διαδικασίες αυτές αφορούν κυρίως αγωγές. Ωστόσο, το αν οι διαδικασίες αυτές είναι «αποτελεσματικές» ή ειδικές για τον κανονισμό δεν μπορεί να διαπιστωθεί με βάση τα τρέχοντα δεδομένα που έχουν ληφθεί από τα κράτη μέλη, λόγω του ότι μέχρι στιγμής δεν έχουν προσβληθεί αποφάσεις.

4.4. ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ (άρθρα 5 και 7)

Σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, μέχρι σήμερα κανένας πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας δεν έχει θεωρηθεί ότι έχει εκτεθεί σε τρομοκρατικό περιεχόμενο κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 4 του κανονισμού. Κατά συνέπεια, η απαίτηση λήψης των ειδικών μέτρων που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο δεν ισχύει (ακόμη) για κανέναν πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας.

Ωστόσο, μπορεί να διατυπωθεί η παρατήρηση ότι, σύμφωνα με τις εκθέσεις διαφάνειας που υποβλήθηκαν από τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, διάφοροι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας έχουν λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάχρησης των υπηρεσιών τους με σκοπό τη διάδοση τρομοκρατικού περιεχομένου, ιδίως μέσω της θέσπισης ειδικών όρων και προϋποθέσεων και της εφαρμογής άλλων διατάξεων και μέτρων για τον περιορισμό της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου. Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 7, οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας πρέπει να διασφαλίζουν τη διαφάνεια στο πλαίσιο αυτό, όχι μόνο μέσω της υποβολής εκθέσεων διαφάνειας, αλλά και μέσω της ενσωμάτωσης σαφών πληροφοριών στους όρους και στις προϋποθέσεις τους.

4.5. ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗ ΑΠΕΙΛΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ (άρθρο 14 παράγραφος 5)

[14] Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παρεχόμενες πληροφορίες δεν είναι απαραιτήτως πλήρεις. Θα απαιτηθούν περαιτέρω αξιολογήσεις προκειμένου να εξασφαλιστεί ολοκληρωμένη και πλήρως επικαιροποιημένη επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο τα κράτη μέλη εφαρμόζουν την απαίτηση διασφάλισης της διαθεσιμότητας αποτελεσματικών διαδικασιών προσφυγής.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 5 του κανονισμού, όταν οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας λάβουν γνώση για τρομοκρατικό περιεχόμενο που συνεπάγεται επικείμενη απειλή κατά της ζωής, ενημερώνουν αμελλητί τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διερεύνηση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων στο οικείο ή στα οικεία κράτη μέλη. Όταν είναι αδύνατον να προσδιοριστούν το ή τα οικεία κράτη μέλη, οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας διαβιβάζουν τις πληροφορίες στην Ευρωπόλ για να δοθεί η κατάλληλη συνέχεια.

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 η Επιτροπή είχε ενημερωθεί για εννέα περιπτώσεις στις οποίες η μονάδα της Ευρωπόλ για την αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου είχε λάβει πληροφορίες σχετικά με τρομοκρατικό περιεχόμενο που συνεπάγεται επικείμενη απειλή κατά της ζωής. Δεδομένου ότι το άρθρο 14 παράγραφος 5 του κανονισμού δεν προβλέπει υποχρέωση ενημέρωσης της Ευρωπόλ σε όλες τις περιπτώσεις, ο αριθμός των κοινοποιήσεων θα μπορούσε να είναι υψηλότερος. Το μόνο κράτος μέλος που παρείχε πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 14 παράγραφος 5 ήταν η Ισπανία. Στις 18 Απριλίου 2023 οι ισπανικές αρχές έλαβαν ενημέρωση από την Amazon σχετικά με εικαζόμενο τρομοκρατικό περιεχόμενο που συνεπάγεται επικείμενη απειλή κατά της ζωής στην πλατφόρμα βιντεοπαιχνιδιών Twitch. Το περιεχόμενο αξιολογήθηκε και κρίθηκε ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις για τρομοκρατικό περιεχόμενο που συνεπάγεται επικείμενη απειλή κατά της ζωής κατά την έννοια του κανονισμού.

4.6. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ, ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΟΛ (άρθρο 14)

Όπως προαναφέρθηκε, η Ευρωπόλ έχει αναπτύξει μια πλατφόρμα με την ονομασία «PERCI» για τη στήριξη της εφαρμογής του κανονισμού με τη συγκέντρωση, τον συντονισμό και τη διευκόλυνση της **διαβίβασης των εντολών αφαίρεσης και των αναφορών** από τα κράτη μέλη στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας. Η πλατφόρμα λειτουργεί από τις 3 Ιουλίου 2023. Πριν από την πλήρη εφαρμογή της πλατφόρμας PERCI, η Ευρωπόλ είχε θέσει σε εφαρμογή ρυθμίσεις έκτακτης ανάγκης για τη στήριξη της μη αυτόματης διαβίβασης των εντολών αφαίρεσης, της άρσης των συγκρούσεων περιεχομένου, ώστε να αποφευχθούν παρεμβάσεις στις έρευνες που διεξάγονται και της αντιμετώπισης κρίσεων σε καταστάσεις «επικείμενης απειλής κατά της ζωής».

Η πλατφόρμα PERCI είναι ένα ενιαίο σύστημα που καθιστά δυνατή τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών, των παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας και της Ευρωπόλ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 14 του κανονισμού όσον αφορά θέματα που καλύπτονται από τον κανονισμό. Πιο συγκεκριμένα, το εργαλείο PERCI:

- είναι μια λύση υπολογιστικού νέφους που έχει σχεδιαστεί για να διασφαλίζει την ασφάλεια και την προστασία των δεδομένων στο υπολογιστικό νέφος·
- είναι μια ενιαία πλατφόρμα για συνεργατική και σε πραγματικό χρόνο επικοινωνία και συντονισμό, η οποία στηρίζει την ταχεία αφαίρεση τρομοκρατικού περιεχομένου·
- διευκολύνει τη διαδικασία ελέγχου των διασυνοριακών εντολών αφαίρεσης·
- ενισχύει την άρση των συγκρούσεων, η οποία είναι σημαντική για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο η αρμόδια αρχή ενός κράτους μέλους να αποστείλει εντολή αφαίρεσης που αφορά περιεχόμενο το οποίο αποτελεί αντικείμενο έρευνας που διεξάγεται σε άλλο κράτος μέλος·

- παρέχει τη δυνατότητα οι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας να λαμβάνουν εντολές αφαίρεσης με ενιαίο και τυποποιημένο τρόπο από έναν μόνο δίαυλο.

Σε χωριστή βάση, το εργαλείο PERCI καθιστά επίσης δυνατή τη διαβίβαση αναφορών.

Επί του παρόντος, εκτός από τη σημασία του σε σχέση με τις αναφορές (βλ. αιτιολογική σκέψη 40 του κανονισμού), το PERCI διευκολύνει τη διαβίβαση των εντολών αφαίρεσης (άρθρα 3 και 4), την υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη (άρθρο 8) και τον συντονισμό, καθώς και την άρση των συγκρούσεων σε περίπτωση σύγκρουσης με έρευνες που διεξάγονται και αφορούν το περιεχόμενο για το οποίο προορίζεται να αποσταλεί εντολή αφαίρεσης (άρθρο 14). Επί του παρόντος πραγματοποιούνται περαιτέρω εργασίες στο PERCI προκειμένου να παράσχει στήριξη σε πρόσθετα καθήκοντα που απορρέουν από τον κανονισμό, όπως ο έλεγχος των διασυνοριακών εντολών αφαίρεσης (άρθρο 4)[15].

Τα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν ότι, σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού:

- οι αρμόδιες αρχές ανταλλάσσουν πληροφορίες, συντονίζονται και συνεργάζονται με άλλες αρμόδιες αρχές·
- οι αρμόδιες αρχές ανταλλάσσουν πληροφορίες, συντονίζονται και συνεργάζονται με την Ευρωπόλ·
- υπάρχουν μηχανισμοί για την ενίσχυση της συνεργασίας, με παράλληλη αποφυγή των παρεμβολών σε έρευνες που πραγματοποιούνται σε άλλα κράτη μέλη·
- τα περισσότερα κράτη μέλη θεωρούν το PERCI ως το προτιμώμενο εργαλείο προς χρήση για τη διαβίβαση των εντολών αφαίρεσης, καθώς καθιστά δυνατό τον συντονισμό της δράσης μέσω της αποφυγής συγκρούσεων.

4.7. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Οι αναφορές τρομοκρατικού περιεχομένου αποτελούν εθελοντικό εργαλείο που χρησιμοποιούνταν ήδη πριν από την έκδοση του κανονισμού. Μολονότι ο κανονισμός δεν περιλαμβάνει συγκεκριμένους κανόνες σχετικά με τις αναφορές, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 40, καμία διάταξη του κανονισμού δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη και την Ευρωπόλ να χρησιμοποιούν αναφορές ως μέσο αντιμετώπισης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο.

Από τη σύστασή της το 2015, η μονάδα της ΕΕ για την αναφορά διαδικτυακού περιεχομένου που υπάγεται στην Ευρωπόλ δραστηριοποιείται στον εντοπισμό τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο και στην αναφορά του στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, καθώς και στη

[15] Αναλυτικότερα: — Άρθρο 3 και άρθρο 4: Διαβίβαση των εντολών αφαίρεσης· — Άρθρο 3 παράγραφοι 6-8: παρατηρήσεις των παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας· — Άρθρο 4 παράγραφοι 3-7: Μηχανισμός ελέγχου· — Άρθρο 7: Υποβολή εκθέσεων· — Άρθρο 14 παράγραφος 1: άρση των συγκρούσεων, συντονισμός, αποφυγή επικαλύψεων· — Άρθρο 14 παράγραφος 3: Ασφαλής δίαυλος επικοινωνίας· — Άρθρο 14 παράγραφος 4: Χρήση ειδικού εργαλείου που δημιουργήθηκε από την Ευρωπόλ· — Άρθρο 14 παράγραφος 5: Κοινοποίηση «επικείμενης απειλής για τη ζωή»· — Αιτιολογική σκέψη 40: Διαβίβαση παραπομπών.

δημιουργία εργαλείων (π.χ. PERCI και προηγουμένως IRMA[16]) για τη διευκόλυνση της διαβίβασης αναφορών.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν στην Επιτροπή, οι αρχές των κρατών μελών εξακολουθούν να χρησιμοποιούν αναφορές σε ορισμένους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, ενώ ενδέχεται να εξετάσουν το ενδεχόμενο έκδοσης εντολών αφαίρεσης σε παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας που δεν ανταποκρίνονται σε αναφορές ή για άλλους λόγους, όπως η επείγουσα ανάγκη αφαίρεσης του περιεχομένου.

4.8. ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΕ ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΥΣ ΠΑΡΟΧΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Ο κανονισμός περιλαμβάνει διάφορες υποχρεώσεις για τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας. Ενώ οι μεγάλοι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας διαθέτουν συνήθως τις τεχνικές ικανότητες, την ικανότητα ανθρώπινης επαλήθευσης και τις γνώσεις για την εφαρμογή του κανονισμού, οι μικροί πάροχοι ενδέχεται να διαθέτουν πιο περιορισμένους οικονομικούς, τεχνικούς και ανθρώπινους πόρους και εμπειρογνωσία για τον σκοπό αυτόν. Ταυτόχρονα, οι μικρότεροι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας αποτελούν ολοένα και περισσότερο στόχο κακόβουλων παραγόντων που αποσκοπούν να εκμεταλλευτούν τις υπηρεσίες τους. Αυτό μπορεί επίσης να αποδοθεί στις αποτελεσματικές προσπάθειες ελέγχου του περιεχομένου που καταβάλλουν οι μεγαλύτεροι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας. Μολονότι η τάση αυτή αναδεικνύει την επιτυχία των μέτρων ελέγχου του περιεχομένου, τονίζει επίσης την ανάγκη στήριξης των μικρότερων παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας ώστε να αυξήσουν την ικανότητα και τις γνώσεις τους προκειμένου να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του κανονισμού.

Για να ανταποκριθεί στην πρόκληση αυτήν, η Επιτροπή δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας για τη στήριξη μικρότερων παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας κατά την εφαρμογή του κανονισμού[17]. Η Επιτροπή επέλεξε τρία έργα[18] για τη στήριξή τους με βάση μια τριπλή προσέγγιση. Πρώτον, με την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κανόνες και τις απαιτήσεις του κανονισμού, δεύτερον, με τη δημιουργία, την εφαρμογή και την προώθηση των εργαλείων και των πλαισίων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο και, τρίτον, με την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών σε ολόκληρο τον κλάδο.

[16] Η Ευρωπόλ δημιούργησε την εφαρμογή διαχείρισης αναφορών διαδικτυακού περιεχομένου (IRMA) το 2016 για να υποστηρίξει την αναφορά (επισήμανση) παράνομου περιεχομένου σε παρόχους υπηρεσιών στο διαδίκτυο. Αρχικά, πρόσβαση στην εφαρμογή IRMA είχε το προσωπικό της Ευρωπόλ και εξειδικευμένες μονάδες (IRU) σε επτά κράτη μέλη. Η εφαρμογή IRMA αντικαταστάθηκε από την πλατφόρμα PERCI στις 3 Ιουλίου 2023.

[17] https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/isf/wp-call/2021-2022/call-fiche_isf-2021-ag-tco_en.pdf

[18] 1) Πλαίσιο βασιζόμενο στην ΤΝ για τη στήριξη πολύ μικρών (και μικρών) παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας σχετικά με την αναφορά και την αφαίρεση τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο (ALLIES), 2) Καταπολέμηση του τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο (FRISCO) και 3) Τεχνολογία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στην Ευρώπη (Technology Against Terrorism Europe, TATE). Για περαιτέρω πληροφορίες βλ. σύνδεσμο: Funding & tenders (europa.eu) (Χρηματοδοτήσεις και διαγωνισμοί).

Η υλοποίηση των τριών έργων ξεκίνησε το 2023 και έχει ήδη αποφέρει πολύτιμα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, στην έκθεση χαρτογράφησης του έργου FRISCO[19], διαπιστώθηκε ότι οι μικροί και οι μικροί πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας τείνουν να έχουν πολύ περιορισμένη επίγνωση και γνώση του κανονισμού και υπογραμμίστηκαν οι πιθανές δυσκολίες που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν όσον αφορά την ανταπόκριση σε εντολές αφαίρεσης εντός μίας ώρας, καθώς συχνά δεν διαθέτουν υπηρεσίες σε εικοσιτετράωρη βάση. Η έλλειψη πόρων αποτελεί πρόκληση, καθώς και η δημιουργία γραμμών επικοινωνίας με τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου. Περισσότεροι από τους μισούς παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας που συμμετείχαν σε έρευνα των αναδόχων δεν ελέγχουν το παραγόμενο από τους χρήστες περιεχόμενο και δήλωσαν ότι δεν έχουν εντοπίσει ποτέ τρομοκρατικό περιεχόμενο στις πλατφόρμες τους. Οι εν λόγω πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας είναι πιθανό να λάβουν ad hoc μέτρα εάν τέτοιου είδους περιεχόμενο εμφανιστεί στις πλατφόρμες τους.

Μέσω αυτών των τριών έργων, οι μικροί πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας λαμβάνουν στήριξη στις προσπάθειές τους να συμμορφωθούν με τους κανόνες του κανονισμού, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία σημείων επαφής και μηχανισμών εφαρμογής για τις καταγγελίες των χρηστών.

Επιπλέον, το άρθρο 3 παράγραφος 2 του κανονισμού —το οποίο απαιτεί την έγκαιρη παροχή πληροφοριών σχετικά με τις εφαρμοστέες διαδικασίες και προθεσμίες στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας προς τους οποίους δεν έχει εκδοθεί προηγουμένως εντολή αφαίρεσης— μπορεί να είναι ιδιαιτέρως σημαντικό για τους μικρότερους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας.

4.9. ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Ο κανονισμός περιλαμβάνει διάφορες διασφαλίσεις για την ενίσχυση της λογοδοσίας και της διαφάνειας σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για την αφαίρεση τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο. Στο πλαίσιο αυτό, γίνεται αναφορά στα ανωτέρω, ειδικότερα στις πληροφορίες που παρέχονται σχετικά με τα μέσα έννομης προστασίας, στην υποβολή εκθέσεων και στον ειδικό μηχανισμό για τις διασυνοριακές εντολές αφαίρεσης.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού, η Επιτροπή οφείλει να υποβάλει έκθεση σχετικά με τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών διασφάλισης, ειδικότερα εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4, στο άρθρο 6 παράγραφος 3 και στα άρθρα 7 έως 11 στο πλαίσιο της αξιολόγησης του κανονισμού. Οι εν λόγω διασφαλίσεις αφορούν καταγγελίες, μέσα έννομης προστασίας και μηχανισμούς επιβολής κυρώσεων που θεσπίζονται και εφαρμόζονται κατά του κινδύνου εσφαλμένης αφαίρεσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο με στόχο την προστασία των παρόχων περιεχομένου και των παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας. Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών διασφάλισης θα αποτελέσει μέρος της αξιολόγησης σύμφωνα με το άρθρο 23.

[19] Εκπονήθηκε κατά τη διάρκεια εξάμηνης περιόδου που έληξε τον Μάιο του 2023. Η έκθεση βασίζεται στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν 48 Ευρωπαίοι πάροχοι υπηρεσιών φιλοξενίας, σε 33 απαντήσεις που υποβλήθηκαν μέσω της διαδικτυακής έρευνάς μας και σε 15 απαντήσεις που ελήφθησαν μέσω συνεντεύξεων. FRISCO, *D2.1: Mapping Report on needs and barriers for compliance Understanding small and micro HSPs' needs and awareness in relation to implementing the TCO Regulation requirements* (Έκθεση χαρτογράφησης των αναγκών και των εμποδίων για τη συμμόρφωση Κατανόηση των αναγκών και της επίγνωσης των μικρών και πολύ μικρών παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας σε σχέση με την εφαρμογή των απαιτήσεων του κανονισμού για το τρομοκρατικό περιεχόμενο στο διαδίκτυο, διαθέσιμη στη διεύθυνση Deliverables | Frisco (friscoproject.eu).

Στο πλαίσιο αυτό, στο πρόγραμμα παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού, προβλέπεται ένα πλαίσιο δεικτών για την αξιολόγηση των επιπτώσεων του κανονισμού στα θεμελιώδη δικαιώματα, το οποίο θα τροφοδοτήσει την αξιολόγηση του κανονισμού.

Το πρόγραμμα παρακολούθησης θα στηρίξει την αξιολόγηση —η οποία θα διενεργηθεί στο πλαίσιο της συνολικής αξιολόγησης— της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών διασφάλισης που εφαρμόζονται στο πλαίσιο του κανονισμού, καθώς και των επιπτώσεών τους στα θεμελιώδη δικαιώματα. Ο εν λόγω τομέας επιπτώσεων αντικατοπτρίζει τους δύο τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 23 του κανονισμού: α) λειτουργία και αποτελεσματικότητα των μηχανισμών διασφάλισης, ιδίως εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4, στο άρθρο 6 παράγραφος 3 και στα άρθρα 7 έως 11· και β) επιπτώσεις από την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού στα θεμελιώδη δικαιώματα, ειδικότερα στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

4.10. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ (άρθρο 13)

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές τους διαθέτουν τις απαραίτητες εξουσίες και επαρκείς πόρους για την επίτευξη των στόχων και την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους δυνάμει του κανονισμού. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει τα ακόλουθα μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι αρμόδιες αρχές διαθέτουν τις αναγκαίες εξουσίες και επαρκείς πόρους:

- σύσταση νέων οργάνων/διευθύνσεων·
- διάθεση πρόσθετης χρηματοδότησης και πρόσθετου προσωπικού· και
- δημιουργία νέων νομοθετικών πλαισίων.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να εφαρμοστούν πλήρως όλα τα εργαλεία και τα μέτρα σε επίπεδο ΕΕ για την ταχεία αντιμετώπιση του παράνομου περιεχομένου που διαδίδεται στο διαδίκτυο, και ιδίως λόγω των μεγάλων διαστάσεων που έχει λάβει το εν λόγω παράνομο περιεχόμενο, όπως διαπιστώθηκε πρόσφατα από τη διάδοση περιεχομένου που σχετίζεται με την επίθεση της Χαμάς κατά του Ισραήλ.

Ο κανονισμός συμβάλλει στην αύξηση της δημόσιας ασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, ώστε να αποτρέπεται η χρήση παρόχων υπηρεσιών φιλοξενίας που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά από τρομοκράτες με στόχο τη διάδοση των μηνυμάτων τους, για εκφοβισμό, ριζοσπαστικοποίηση, στρατολόγηση και διευκόλυνση τρομοκρατικών επιθέσεων.

Μετά την κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει τον Ιανουάριο του 2023, **έχει σημειωθεί πρόοδος**. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 είκοσι τρία κράτη μέλη είχαν ορίσει αρμόδιες αρχές σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1, όπως αποτυπώνεται στο επιγραμμικό μητρώο, με αποτέλεσμα τη συστηματικότερη χρήση των μέτρων και των εργαλείων που προβλέπονται στον κανονισμό.

Επιπλέον, έντεκα από τις είκοσι δύο διαδικασίες επί παραβάσει που κινήθηκαν τον Ιανουάριο του 2023 περατώθηκαν έως τις 21 Δεκεμβρίου 2023. Η Επιτροπή καλεί τα υπόλοιπα κράτη μέλη να λάβουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να ορίσουν τις αρμόδιες αρχές βάσει του άρθρου 12 παράγραφος 1 και να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου 12 παράγραφοι 2 και 3 και του άρθρου 18 παράγραφος 1.

Συνολικά, τα κράτη μέλη ανέφεραν ότι η διαβίβαση των εντολών αφαίρεσης στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας με την υποστήριξη της Ευρωπόλ υπήρξε ομαλή. Με βάση τις πληροφορίες που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη και την Ευρωπόλ, έχουν διαβιβαστεί τουλάχιστον 349 **εντολές αφαίρεσης τρομοκρατικού περιεχομένου** από την έναρξη εφαρμογής του κανονισμού. Σε δέκα περιπτώσεις, το τρομοκρατικό περιεχόμενο δεν αφαιρέθηκε/η πρόσβαση δεν παρεμποδίστηκε από έναν πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας εντός της μέγιστης προθεσμίας μίας ώρας που ορίζει ο κανονισμός.

Σύμφωνα με πληροφορίες που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη και την Ευρωπόλ, παρότι ο κανονισμός δεν περιλαμβάνει σχετικούς κανόνες, έχει αυξηθεί η ανταπόκριση σε αναφορές τρομοκρατικού περιεχομένου από την έναρξη εφαρμογής του κανονισμού. Επιπλέον, η Ευρωπόλ έλαβε πληροφορίες από παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας σε εννέα περιπτώσεις σχετικά με τρομοκρατικό περιεχόμενο που συνεπάγεται επικείμενη απειλή κατά της ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 5.

Έχουν δημιουργηθεί αποτελεσματικότεροι δίαυλοι και διαδικασίες επικοινωνίας, ιδίως από την έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας PERCI στις 3 Ιουλίου 2023, η οποία οδήγησε σε πιο συστηματική προσέγγιση όσον αφορά τη διαβίβαση των εντολών αφαίρεσης, ενώ η εν λόγω πλατφόρμα χρησιμοποιείται επίσης για τη διαβίβαση μεγάλου αριθμού αναφορών. Τα κράτη μέλη και η Ευρωπόλ εξέφρασαν την προσδοκία ότι η ανάπτυξη της πλατφόρμας PERCI θα ωφελήσει τη χρήση των μέσων αυτών για την αντιμετώπιση του τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο.

Σε αυτήν τη βάση, η Επιτροπή εκτιμά ότι, συνολικά, ο κανονισμός είχε **θετικό αντίκτυπο** στον περιορισμό της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο. Ωστόσο, σε δέκα από τις 349 περιπτώσεις, ο πάροχος υπηρεσιών φιλοξενίας που αποτέλεσε τον στόχο υπερέβη τη μέγιστη προθεσμία μίας ώρας που ορίζεται στον κανονισμό για την αφαίρεση τρομοκρατικού περιεχομένου ή τον αποκλεισμό της πρόσβασης σε αυτό.

Η Επιτροπή στηρίζει προδραστικά τα κράτη μέλη και τους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, μεταξύ άλλων μέσω τεχνικών εργαστηρίων που διοργανώθηκαν πριν και μετά την έναρξη εφαρμογής του κανονισμού. Το τελευταίο πραγματοποιήθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2023. Η Επιτροπή στηρίζει επίσης τους μικρότερους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, ώστε να διασφαλίσει την πλήρη και ταχεία εφαρμογή του κανονισμού και τους συνδράμει ώστε να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που έχουν προκύψει μέχρι στιγμής.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί την υλοποίηση και την εφαρμογή του κανονισμού. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί στενά τις επιδόσεις των μέσων που προβλέπονται στον κανονισμό μέσω του προγράμματος παρακολούθησης, το οποίο θα τροφοδοτήσει την αξιολόγηση του κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 23.